

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Les Societats Prehistòriques
Codi	100388
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2on curs
Horari	
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres (l'aula apareixerà als horaris)
Llengües	Català/castellà

Professors/es de contacte

Nom professor/a	Pedro Castro/Anna Gómez Bach /Paloma González Marcén
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	(veure equip docent)
e-mail	(veure equip docent)
Horari d'atenció	(veure equip docent)

2. Equip docent

Nom professor/a	Pedro Castro Martínez
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	Pedro.castro@uab.cat
Horari de tutories	

Nom professor/a	Anna Gómez
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	Anna.gomez@uab.cat
Horari de tutories	

Nom professor/a	Paloma González Marcén
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	935811188
e-mail	Paloma.gonzalez@uab.cat
Horari de tutories	Dimarts 10h-11h30 Paloma González Marcén

3.- Prerequisits

Sense prerequisits oficials

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura forma part de la matèria Història del grau d'Història. Els 30 ECTS d'assignatures bàsiques vinculades a la matèria d'Història (6 crèdits de Prehistòria, Història Antiga, Història Medieval, Història Moderna e Història Contemporània, respectivament) que tenen com objectiu garantir els coneixements mínims indispensables que han de permetre als estudiants cursar amb èxit els crèdits obligatoris i optatius que es preveuen per als cursos segon, tercer i quart.

La matèria de Història té per objectiu proporcionar un coneixement bàsic dels principals esdeveniments i processos de canvi i continuïtat de la Humanitat en una perspectiva diacrònica, des de la Prehistòria i fins el món actual, integrant els diversos espais geogràfics. De fet, la dimensió espacial d'aquest coneixement històric haurà de ser tan àmplia como sigui possible, doncs contribueix enormement a desenvolupar la capacitat de comprendre la diversitat històrica i cultural. Així mateix, la matèria de Història proporcionarà unes primeres nocions sobre els diversos enfocaments temàtics de la ciència històrica (social, polític, econòmic, de gènere, ideològic, cultural), així com de teoria i metodologia de la Història (debats i perspectives historiogràfiques).

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE1. Contextualitzar els processos històrics i analitzar-los des d'una perspectiva crítica
Resultats d'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> -CE1.1 Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica. -CE1.2 Interpretar la pluralitat i heterogeneïtat del desenvolupament cultural de la Humanitat
Competència	CE2. Utilitzar adequadament la terminologia pròpia de la disciplina a nivell oral i escrit.
Resultats d'aprenentatge	-CE2.1 Comunicar oralment en el propi idioma utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
Competència	CE5. Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica
Resultats d'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> -CE5.1 Descriure els processos històrics més rellevants de l'entorn geogràfic proper. -CE5.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat.
Competència	CT1. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi. CT2. Organitzar i planificar la recerca d'informació. CT3. Comunicar oralment i per escrit en llengua pròpia. CT5. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi. CT6. Gestionar la informació. CT7. Resoldre problemes. CT8. Prendre decisions. CT13. Raonar críticament. CT14. Aprendre de forma autònoma.

6.- Continguts de l'assignatura

Bloc 0. Canvis històrics i practiques socials: una visió des de la prehistòria

Bloc 1. L'aparició i consolidació de l'economia productora

- Definició de Neolític. Hipòtesis sobre la domesticació de plantes i animals
- Les primeres societats agrícoles al Pròxim Orient (c.10.500-6500)
- L'expansió del les societats agrícoles: models i casos
- La consolidació de les societats pageses a Europa: el megalitisme.

Bloc 2.- Les primeres societats estatals

- El concepte d'estat. Teories sobre l'origen de l'estat i de la civilització.
- L'aparició de l'estat al Pròxim Orient: el concepte de "revolució urbana"
- Palaus, ciutats i temples en els estats arcaics
- Transformacions socials i tècniques (divisió del treball, tecnologia i escriptura)

Bloc 3.- Les societats europees entre el IVrt i el llon mil·lenni

- Canvis econòmics i innovacions tecnològiques: de l'expansió agrícola a l'aparició de la metal·lúrgia
- Europa en el Calcolític: el vas campaniforme
- Desenvolupament de les societats de l'Edat del Bronze a Europa: jerarquia i complexitat
- Societats mediterrànies del IIIer mil·lenni: l'Egeu i el sud-est de la Península Ibérica

Bloc4.- El final de la prehistòria

- L'Edat del Ferro i la formació del pobles europeus: arqueologia, història i mite
- Comerç i colonitzacions: el Mediterrani de finals del ller i inicis del ler mil·lenni
- De la prehistòria a la història més enllà d'Europa: imperis i colonitzacions

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Activitats dirigides

Classes teòriques dirigides pel professorat.

Sessions de treball en grup i de debats dirigides pel professorat.

Activitats supervisades

Sessions concertades per resoldre dubtes i mantenir discussions sobre continguts específics de la matèria..

Elaboració de presentacions i realització d'exercicis pautats d'aprenentatge

Activitat autònoma

Estudi personal. Lectura de textos. Recerca d'informació bibliogràfica

Redacció de treballs. Preparació de presentacions, comentaris orals i debats

Avaluació

Proves escrites.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
ACTIVITATS DIRIGIDES			
Classes expositives	Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup	35%	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT1, CT13.
Sessions de treball en grup i de debat	Valoració i discussió col·lectiva de material textual o audiovisual, Presentacions individuals i/o col·lectives i ronda de valoracions		CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14
ACTIVITATS SUPERVISADES			
Tutories	Assessorament individual o en grups reduïts sobre continguts específics de la matèria	10%	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT7, CT8.
Elaboració de presentacions	Assessorament en grups reduïts per l'elaboració de presentacions i d'exercicis pautats d'aprenentatge		
ACTIVITATS AUTÒNOMES			
Recerca de documentació	Estratègies de recerca d'informació	50%	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT2, CT5, CT6, CT14.
Lectura de textos	Lectura comprensiva de textos		
Redacció de treballs	Realització de ressenyes, resums i comentaris analítics mitjançant una guia		
Estudi	Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums		
AVALUACIÓ	Proves escrites	5%	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14, CT13

8.- Avaluació

Es portarà a terme una avaluació continuada a totes les activitats desenvolupades a l'assignatura. El sistema de avaluació s'organitza en 3 mòduls, cadascun tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

- Les **activitats dirigides** suposen un **50%** de la qualificació final. S'avaluaran mitjançant el mòdul de proves escrites.
- Les **activitats supervisades** suposen un **10%** de la qualificació final. S'avaluaran mitjançant el mòdul de presentacions i debats a l'aula.
- Les **activitats autònomes** suposen un **40%** de la qualificació final. S'avaluaran mitjançant el mòdul de treballs.

Calendari d'avaluació

A l'inici de curs s'informarà a l'alumnat dels tipus i els continguts de les activitats d'avaluació i els seus terminis de lliurament.

Requisits per superar l'assignatura:

- Assistència al 75% de les sessions.
- Presentació dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts
- Assolir una puntuació mitja dels mòduls d'avaluació de 5 ó més en una escala de 10, sempre i quan s'hagi obtingut una qualificació de 4 o més en una escala de 10 en cadascun d'ells
- Un/a estudiant es considerarà no presentat/da en el cas que no lliuri o es presenti a un o més dels mòduls d'avaluació en el terminis establerts o assisteixi a menys del 75% de les sessions teòriques.

Reavaluació:

Els i les estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria refent algun dels treballs lliurats o donant l'oportunitat de superar una darrera prova escrita. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Avaluació activitats dirigides	2	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14
Avaluació activitats supervisades	3	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14
Avaluació activitat autònoma	3	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14

9- Bibliografia i enllaços web

Bloc 1. L'aparició i consolidació de l'economia productora

- Aurenche, O.; Kozłowski, S.K. (2003). *El origen del Neolítico en el Próximo Oriente*. Barcelona: Ariel.
- Barker, G. (2006). *The agricultural revolution in prehistory: why did foragers become farmers?* Oxford: Oxford University Press.
- Bernabeu, J.; Aura, J.E.; Badal, E. (1993): *Al Oeste del Edén. Las primeras sociedades agrícolas en la Europa mediterránea*. Madrid: Síntesis.
- Mazourie, K. (2007) *El Origen del Neolítico en Europa*. Barcelona: Ariel.
- Reicholff, J. (2009). *La invención de la agricultura. Por qué el hombre se hizo sedentario*. Barcelona: Crítica.
- Smith, B.D. (1995). *The emergence of agriculture*. New York: Scientific American Library.

Bloc 2.- Les primeres societats estatals

- Redman, C.L. (1990). *Los orígenes de la civilización. Desde los primeros agricultores hasta la sociedad urbana en el Próximo Oriente*. Barcelona: Crítica.
- Childe, V. G. (1978). *Los orígenes de la civilización*. Madrid: F.C.E.
- Johnson, A.W.; Earle, T. (2003). *La evolución de las sociedades humanas*. Barcelona: Ariel
- Liverani, M. (2006). *Uruk. La primera ciudad*. Barcelona: Ed. Bellaterra

Bloc 3.- Les societats europees entre el IVrt i el IIon mil·lenni

- Chapman, R.W. (2010). *Arqueologías de la complejidad*. Barcelona: Ed. Bellaterra.
- Guilaine, J.; Zammit, J. (2002). *El camino de la guerra: la violencia en la prehistoria*. Barcelona: Ariel.
- French, E. (2005). *Micenas. Capital de Agamenón*. Barcelona: Ed. Bellaterra
- Harding, A.F. (2003). *Sociedades europeas en la edad del Bronce*. Barcelona: Editorial Ariel
- Kristiansen, K.; Larsson, T. (2006). *La emergencia de la sociedad de Bronce*. Barcelona: Ed. Bellaterra

Bloc 4.- El final de la prehistòria

- Adams, R.E. (2000). *Las antiguas civilizaciones del Nuevo Mundo*. Barcelona: Crítica.
- Aubert, M.E. (2007). *Comercio y colonialismo en el Próximo Oriente antiguo*. Barcelona: Ed. Bellaterra.
- Gosden, Ch. (2008). *Arqueología y colonialismo. El contacto cultural desde 5000 a.C. hasta el presente*. Barcelona: Ed. Bellaterra.
- Gracia, F., Munilla, G. (1997). *Protohistòria. Pobles i Cultures a la Mediterrània entre els segles XIV i II a.C.* Barcelona: Columna-Universitat de Barcelona
- Kristiansen, K. (1999). *Europa antes de la Historia*. Barcelona: Península

10.- Programació de l'assignatura

La programació de l'assignatura es divideix en quatre blocs temàtics. El contingut del bloc s'estructura mitjançant sessions de presentacions de continguts i sessions de debat i discussió sobre diferents tipus de materials (audiovisuals, textos, recursos en la WWW etc.) amb la finalitat de conèixer, plantejar qüestions i debatre sobre els models, les interpretacions i la documentació arqueològica referents a les societats prehistòriques.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Set/Des 2013 BLOCS 1-4	Sessions teòriques gran grup	Aula	TIC i material audiovisual	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14
Set/Des 2013 BLOCS 1-4	Sessions de debat	Aula	Documentació textual	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14
Set/Des 2013 BLOCS 1-4	Sessions de presentacions	Aula	Guió de treball	CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Es concretaran a l'inici de curs.				